

DET SER KØBEREN

Gavlen uden vindue gør rummet mørkt – og hører til en tid, hvor vinduer gav alt for store varmetab.

“ Det her får klart boligen til at virke større. Det vil være en stor gevinst for salgbarheden af huset, hvis lyset og haven lukkes ind i den mørke stue. En glasdør i gavlen kan være afgørende for, om en køber vælger dit hus. Husk at vælge lavenergi-ruder og en dør, der passer til resten af huset.

Ejendomsmægleren

FRA MØRK OG MASSIV TIL LYS OG LUFTIG

To store glasdøre i den før så massive væg giver masser af lys og luft i stuen.

Skær hul i indervæggen

I stedet for straks at skære gennem hele væggen, hvor vinduet skal sidde, laver vi først hullet i den indvendige gipsvæg. Det giver os lejlighed til at forstærke den øverste del af den tunge ydervæg på dens indvendige side, før vi skærer det store hul i den.

Vi fjerner lidt mere af gipsvæggen, end døren er bred – ud til første stolpe, der bliver tilbage på hver side. Så er det nemt at bygge den ny lysning.

1 Vi borer vi hele vejen gennem væggen, hvor hjørnet af vores dørhul skal være. Sørg for at holde boret vinkelret på muren. Hullet i muren skal være 2,5-3 cm højere og bredere end karmen om døren.

Luk lyset ind SÆT EN GLASDØR I GAVLEN

Når du forvandler et mørkt rum til en lys stue med adgang til haven, er gevinsten mange gange prisen værd. Både nu og ved et salg.

Få af de mere overskuelige projekter forandrer et hus så markant og blivende, som når du lukker en mørk væg op og sætter et stort vinduesparti ind i stedet.

Lyset strømmer ind i stuen og gør den lysere, du får udsigten til haven bragt helt ind i huset, og du skaber en direkte adgang ud til

haven. Udgiften til materialer er i huset her godt 15.000 kroner, og arbejdet tager en lille uge – og hele huset er bagefter langt mere værd.

Det er et stort indgreb, og før du bestiller døren og skærer hul, bør du tale med en arkitekt og sagkyndig, så det bliver pænt og holdbart – og så det er lovligt og kan forsikres.

2 På indersiden finder vi den første lodrette stolpe på begge sider af dørhullet, som vi har tegnet op ud fra de huller, vi borede udefra. Det gør du ved at skære fra dørhullet og ud – eller som her med en detektor.

3 Gipsen skæres helt igennem midt over stolpen. Foroven skærer vi tæt under loftet. Vil du bevare stuk eller skyggestreger, kan du skære længere nede, men hold mindst 15 cm over dørhullet.

4 Bræk gipsen væk. Skær evt. nogle spor lige ved siden af skrueerne, så er de lettere at brække fra hinanden. Er der flere lag gips, kan du fjerne de synlige skrue i næste lag og gentage processen med at brække løs.

5 Når gipsen er væk, ryddes resten. Dampspærren, isoleringen og stålstolperne, der som regel nemt drejes fri. Skinnen på gulvet lader vi sidde, til vi har den nye karm gjort fast og bygger lysningen.

Forstærk din ydervæg

Før du skærer hul i en mur, spørger du en byggesagkyndig til råds. **Hvis muren bærer taget, etageadskillelsen eller på anden måde indgår i den bærende konstruktion, så skal stedet understøttes og forstærkes** efter hans råd.

Muren her bærer kun sig selv, men for at sikre, at den ikke falder sammen, lægger vi på indersiden et vinkeljern ind i en rille 5 cm over hullet.

1 Vi borer huller i den ene side på vores vinkeljern for hver 60 cm, så vi kan skrue den fast, efter at den er lagt på plads. Vinkeljernet skal række 15-20 cm ud til begge sider.

2 Vi skærer en 5 mm bred og 45 mm dyb rille i murens inderside 5 cm over hullets overkant. Vi bruger en diamantklinge på multicutteren, og du kan i stedet bruge en vinkelsliber – men det støver!

3 Vinkeljernet lægges på plads i rillen. Flangen med huller skal vende opad. Vinklen spændes fast til væggen gennem hullerne med betonskruer.

Skær hul i ydervæggen

Mål en ekstra gang, og bor igen hul gennem væggen i alle fire hjørner, så du på ydersiden kan skære helt præcis efter det hul, du har skåret indefra.

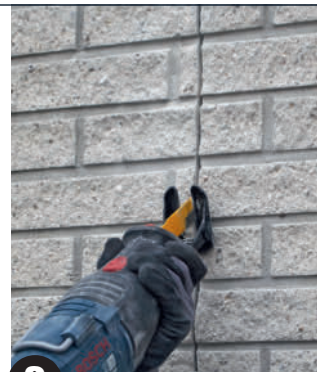
Vores mur er af skalmuret porebeton, og vi skærer i første omgang udefra for at undgå, at klingerne slår skalmurstenene af.

1 Det yderste lag mursten skæres igennem med en diamantskive på den store vinkelsliber i hullets sider og overkant. Det støver vildt, så dæk jord og græs til, og husk høreværn, maske og briller.

2 Med en smal mejsel udvider vi rillen i et af hjørnerne, så vi har bedre mulighed for at få klingen på vores bajonetsav lige ind, så den kan skære rillen dybere.

3 Med bajonetsaven skærer vi snittet dybere. Kan du finde en tilstrækkelig lang klinge af hårdmetal, så du kan skære helt igennem, er det lettest at holde retningen. Tjek undervejs, at klingens ikke bøjer.

Så er der hul igennem, og lyset strømmer ind – sammen med masser af sten og støv.

4 Skær det sidste lag fra indersiden, hvis bajonetsaven ikke kan nå helt igennem væggen udefra. Driller det, kan du løsne et par blokke og få klingen til at lægge et nyt spor.

5 Væggen pilles ned i mindre dele. Skær og slå den i stykker, der er til at håndtere. **TIPS:** Hold materialerne klart adskilt fra start, så du kan komme fornuftigt af med dem på genbrugspladsen.

Sæt vinduet ind i hullet

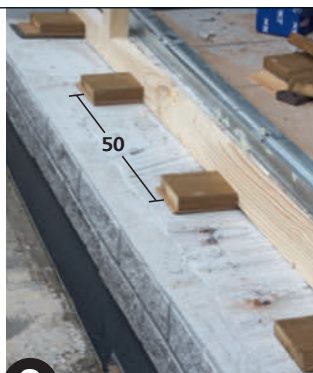
Vores nye skydedør er 240 cm bred og lige over 200 cm høj. Den er ikke lige til at skille ad, og der skal tre mand til at stille den sikkert op.

Inden da har vi med en række opklodsninger sikret, at den straks vil stå vandret i den ønskede højde.

Vi sørger også for, at den ikke falder ind i huset, mens vi løfter den ind i hullet.

1 Vi spænder et bagstop op for at sikre, at det store vindue ikke kan falde ind i huset. Stoppet består af en lægte i top og bund og et par lægter, som vi kiler ind mellem dem og gør fast.

2 Bunden af dørhullet gøres klar til at modtage døren med 15 mm høje klodser for hver 50 cm. Højden justerer vi med murpap, til de er vandrette og holder præcis samme højde.

3 Døren løftes ind. Der skal et par ekstra mand til, når den 130 kg tunge dør skal ind på plads. Bundstykket sættes ind på klodserne, og døren vippes forsigtigt på plads mod bagstoppet.

4 Vi skruer et par klodser fast i falsen, som blot skal sikre, at døren ikke kan vælte ud af hullet, mens vi justerer den helt på plads og gør den rigtig fast.

5 Sørg for, at bundstykket er helt i vater. Juster med stykker af murpap, hvis det er nødvendigt. Sæt derefter en klods eller en kile i begge sider af bundkarmen, så den er centreret i hullet og ikke kan bevæge sig.

6 Karmen rettes ind, så siderne står helt lodret og vinkelret på bunden. Juster i siderne med kiler eller de oppustelige winbags. Tjek også, at døren kan åbne og lukke, før de store skruer findes frem.

7 Skru karmen fast. Ofte er der forborede huller i karmen, ellers borer du selv 3-4 huller i begge sider. Bor for i murværket, og skru karmen fast med lange karmskruer, som passer til murværket.

DET HAR VI BRUGT

Materialer

45 mm bundskinne i stål

- 1 overligger, 250 cm

45 mm stolper i stål

- 2 stolper a 337 cm
- 6 stolper a 40 cm

Gipsplader 90 x 240 cm

- 5 plader til at beklæde væggen
- 1 plade til lysningen

50 x 50 x 5 mm vinkeljern

- 1 understøtning, 300 cm

Desuden:

- 1 skydedør 240 x 202 cm
- Karmskrue (152 mm)
- Dampspærre m. tape og klæber
- Akrylfuge
- Båndstål

- Gipsskrue
- Samleskrue til stål mod stål
- Betonskrue
- Gipspartelmasse
- Pudsemørtel
- Opmuringsmørtel
- Fiber til forstærkning af mørtel

Specialværktøj

- Langt vaterpas
- Multicutter
- Stor vinkelsliber
- Bajonetsav
- Kiler/winbags
- Pladesaks
- Fiksertang
- Mureske og fugeske
- Stålbælt og filtstøt
- Propbørsæt

Det store øjeblik, hvor glasdøren løftes ind, kræver ekstra mandskab.

Byg lysning op i gips

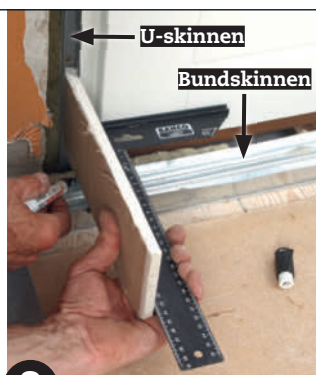
Den indvendige væg skal nu genopbygges og føres ind i lysningen, der bygges op med et enkelt lag gipsplader.

Stålskelettet tilføjes en stolpe i hver side af lysningen og en tilsvarende vandret vægskinne i overkanten.

Forbindelsen til karmen er en smal U-skinne, der sættes på forsiden af karmen, og som en gipsplade passer ind i.

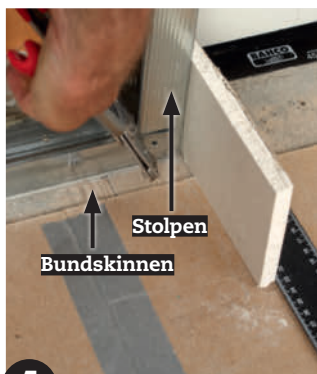
1 Sæt U-skinner på karmen i siderne og overstykket langs yderkanten på dørkarmen. Siden med huller vendes ind mod døren, så du stikker skruen i et hul, når pladen er sat i skinnen, og skrues fast i stålet bag gipsen.

2 Nu skal bundskinnen klippes over, hvor den lodrette stolpe i hjørnet af lysningen skal stå. Det er vinkelret ud for den U-skinne, vi satte på dørkarmen, så vi stikker en plade ind i skinnen og retter ind efter en vinkel.

3 I begge sider vrides en ny stolpe ind mellem skinnen på loftet og på gulvet. Ryggen af stolpen vendes mod døren i begge sider, så der er noget at skrue gipspladerne fast i på begge sider af hjørnet.

4 Stolperne samles med bundskinnen. Igen justerer vi vinklen fra U-skinne præcist til med en plade i skinnen. Stolpen fikses med en fiksertang, der klemmer stålet sammen, eller med en stål på stål-samleskrue.

5 Mål op til den skinne, som skal ligge vandret over hullet og bære gipsvæggen og lysningen over døren. Overliggeren klippes så lang, at den kan række godt ind over stolpen i begge sider.

6 Overliggeren gøres fast. Den klippes til lidt lang, så den i begge sider kan skydes ind over stolperne. Sideflangerne lader du stå, og bunden klippes til, så den kan bukke op langs stolpen, og så skrues den fast.

7 Korte stolper sættes ind mellem overliggeren og den eksisterende skinne i loftet. Stolperne sættes for hver 45 cm i samme takt som de bevarede stolper, så det passer med bredden på de nye gipsplader.

Gipsvæggen bygger du på rutinen

Når du først har gjort skelettet rundt om lysningen færdigt og skruet gipspladerne fast i både U-skinne og hjørnestolper og overligger, er det ren rutine at bygge resten af gipsvæggen.

På www.goerdet selv.dk finder du alt om at tilpasse pladerne, skrue dem fast, sikre hjørnerne med spartelkanter, spartle, dække med filt og male.

Alt er forberedt til at gøre væggen færdig. Første plade lægges inden for lysningspladen, den næste lægges udenpå.

8 Strimler af båndstål skrues ind, hvor der ikke er understøtning for de nye plader ved overgangen til gamle plader. Hos os foroven, hvor vi bevarede stikken og en smule gipsplade. Fyld skelettet med isolering.

9 Så lukker vi lysningen med gipsplade i stykker, der går 12 mm ud over hjørnestolpen. Dampspærrefolie klemmes fast i U-skinne og folien til den gamle spærre. Væggen dækkes med gips, spartles og males.

Før gulvet ud til karmen

Når den indvendige væg er beklædt med gips og malet, mangler vi på indersiden kun gulvet og at sætte fodlister på væggen. I stedet for at rode med et ekstra gulvbræt "udvider" vi dørens bundstykke med et terrassebræt, der passer i type og farve.

Udvendigt mangler vi at lukke fugen mellem mur og dørkarm og at pudse snittet i porebetonen op med mørtel.

1 Vi tilpasser et terrassebræt i hårdt træ, som matcher bundstykket godt i farven. I længden passer det ned i lysningen, og i bredden skærer vi det til, så lidt over halvdelen hviler på gulvbrædderne.

2 Brættet skrues fast i gulvet, og skruerne dækkes med propper. Du kan købe propper, men pænere er det at bore dem ud af samme bræt med et propbor. Den yderste kant af gulvet slibes i plan først.

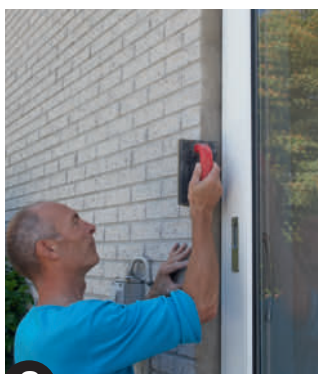
3 Slut af med fodpaneler. Enten nye eller ved at tilpasse og genbruge de gamle. Panelet passes til ind over det ekstra bundstykke. Panelet limes eller skrues fast, og sprækken fuges med akryl.

4 Fugerne fyldes med mineraluld. Pas på, at du ikke trykker luften ud af ulden. Isoleringen lægges lige så langt tilbage, som fugen er bred. På ydersiden af karmen er der ofte en mørtelrille, som holdes fri.

5 Bland pudsemørtel i en spand med piskeris på en kraftig boremaskine. Brug en færdigblandet pudsemørtel, og følg anvisningen på posen. Kom vandet i spanden først, og hæld pulveret i bagefter.

6 Træk et lag mørtel på falsen med stålbrættet eller murerskeen helt ind til ulden. Når mørtlen har sat sig, så du ikke lige kan trykke en finger ind i den, gattes den forsigtigt med et fugtigt filtbræt.

7 Fugen lukkes også med mørtel. Her bruger vi en opmuringsmørtel, som er forstærket med fiber. Mørtlen trykkes ind i fugen med en fugeske, så den ligger cirka 1 mm inden for kanten på karmen.

Alt er klar indvendigt, og nu mangler vi kun at fuge om den nye dør og pudse op, hvor vi skar i muren.